

v. 30 #5

PR

PRINCETON UNIVERSITY

RECEIVED

AMERIKA

ESPERANTISTO

Nov., 1922

OFFICIAL ORGAN
of
THE ESPERANTO ASSOCIATION
of
NORTH AMERICA

STRIKE WHILE THE IRON IS HOT—A CLASS THEN AND THERE
BOOKS and PROPAGANDA Material of all kinds are on sale at The ESPERANTO OFFICE

Drop us a postcard asking for a catalog

THE ESPERANTO OFFICE, 507 Pierce Building, Copley Square, Boston 17, Mass., Usono

---

MISERERE (Wagnalls) kaj THAIS (France) Po \$ .50.

La ROZUJO ĈIUMILJARA (Wagnalls)

La AKROBATO de Nia Sinjorino

BLANCHE, la Virgulino de Lille (Schubtn)

MIMI, Rakonto pri la Latina Kvartalo

dum la Milito (Giesy)

Po \$ .35.

La unuaj eldonadoj tradukitaj de

S-RO EDWARD S. PAYSON

Prezidanto de la Esperantista Asocio de Norda Ameriko

Aĉetebraj ĉe la Esperanto Office,

Po \$0.35

Pierce Bldg., Copley Sq., Boston, Mass.

DEZIRAS KORESPONDI

Four insertions: 25 cents. Announcement consists only of name and full address. Additional matter: 10 c. per line or fraction thereof.

Kvarfoja anonco: 5 poŝtaj respond-kuponoj. Anonco konsistas nur el nomo kaj plena adreso. Plia linio aŭ parto: 2 r. k.

Mrs. Derry, 156 Douglas Rd., Acocks Green, Birmingham, England, d. k. kun Boston aŭ Usono.

S-ro Jan Merta, Forberk 5, Wamberk, Ĉeĥoslovakia.

Oklahoma City, Okla. (Usono) Grupo. I.P.K., L. Sin turnu al R. E. Dooley, 527 North Durland.

S-ro Elmer Nicholas, Miller, Missouri, P.M., I. P. K., leteroj pri historio, arkeologio, scienco.

S-ro Judson R. Rude, Lanesboro, Penna.

S-ro Pedro Juarez Cano: (Studento) Box 148, Santa Clara, Cuba: kun gesamideanoj de tuta mondo, per l. aŭ I. P. K.; dez. interŝanĝi P. K. (p. m. bfl.) kaj p. m.

THE WRITER'S MONTHLY

Edited by J. Berg Esenwein

A magazine of real help for those who write. Carolyn Wells says:

"The best magazine of its kind because it is practical."

Single copies 15 cents .. .. \$1.50 a year

THE WRITER'S MONTHLY, Dept. A
Springfield, Mass., U. S. A.

ATTENTION! ESPERANTISTS!

The LLANO PUBLICATIONS

record the doings of the Llano Co-operative Colony in Louisiana. This group of co-operators are using Esperanto largely and aim to use it in their every day work. It is probably the only community of its kind. Children are taught Esperanto in the High school course. They are also co-operating in the production and distribution of the necessities of life. They have a beautiful social life in a healthy happy community. Write for literature and ask for a sample copy free.

LLANO CO-OPERATIVE COLONY

Leesville, Louisiana.

SKANDINAVA ESPERANTISTO

Monata internacia gazeto, ĉefe en Esperanto, parte en sveda lingvo. Enhavas artikolojn pri lingvoj, scienco, propagando esperanta, informojn ĉiuspecajn, k. a.

Jarabono: duondolaro

Adm: Skandinava Esperanto-Instituto,
419 Seventh St., Rockford, Illinois,

USONO

ADVERTISE IN ENGLISH — AND IN ESPERANTO

Reklamoj \$20. po paĝo—¼ paĝaj aŭ pli—10 numeroj sen ŝanĝo \$150. Perantoj skribu, pri rabato.

Amerika Esperantisto

American Esperantist

CAMBRIDGE 38, MASS.

Subscriptions, etc. to Boston Office, redakcia adreso, 12 Ash St. Pl., Cambridge 38, Mass.

Entered as second-class matter May 15, 1913, at the Postoffice at West Newton Station, Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

One Dollar a Year.

Single Number 10 Cents.

Po Dudek Respond-Kuponoj aŭ Du Spesmiloj (Oraj) Jare.

Every article in this magazine (unless expressly excepted) may be translated or reprinted without further permission.

Published Monthly by

THE ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA

The Esperanto Office, Pierce Bldg., Copley Sq., Boston, Mass., Usono.

Vol. 30

November, 1922

No. 5

IDEALS AND THE PRACTICAL

The League and the Language

As to the past of Esperanto, one may say that it long lay in the realm of ideals. Idealists like Tolstoy strove to further the tongue; ideal motives held the samideanoj firm; a vision of eternal peace and of human brotherhood. May that ideal part of our aim never fade from sight. But idealism gave rise to several shortcomings; dreamers dreamed away the golden hours instead of giving time and energy to learning the language of which they dreamed and which they recommended to others. A writer in the columns of Esperanto Triumfonta sums up the modern viewpoint in a trenchant article entitled "Paroladu."

We in America have been slower to face the practical aspect of Esperanto, but it is high time we caught up with the procession. We must, in the language of the street, "put up" or "shut up"; learn Esperanto ĝisfunde, or stop talking about it,—for the public, already interested the world over, is now demanding practical demonstration, no vague theories. The future of Esperanto lies in the number of those who will actually learn the language and put it to use. This is, in short, the answer of the League of Nations to our request that they urge Esperanto teaching in the schools. In adopting its report, tho deferring conclusive action as to schools, the League definitely disposed of mere empty claims, as those of conflicting theories—"explained by a simple difference in the point of view."

"A study of the history of the proposed reforms such as Ido and Esperantide, which are in many points contradictory, leads to a fear that if a new committee of theorists met today, such as the committee which proposed Ido in 1907, it would propose further modifications which in their turn would be criticised at the end of a few years and so on indefinitely."

"It seems certain that there may be more than one suitable form of language and that it would be rash to claim that any individual one is incontestably superior to all others on all points." "From a practical point of view, there is less risk in taking one of which some experience has been gained, and which has already attained some tradition and a guarantee of lasting unity."

"Esperanto is certainly the most widely spoken artificial language in universal congresses and in gatherings of all kinds, in travelling, in international offices, and even in the theatre. **This makes it a living language**—a characteristic not possessed by any of the systems which are only written and not spoken. It has become possible to express feelings in it. After 35 years the language has begun to attain a style."

"It is not enough to decide on the best possible language (on the supposition that a universally accepted principle can be found). We must not only discover a language which is universally accepted as satisfying certain requirements: we must also see that it is adopted and taught."

The report goes on to annex statistical proof of Esperanto's life and to record official action taken regarding it. Every other solution and modification of Esperanto—Parlamento, Occidental, Neo-Latina, Esperantide, Ido, etc., etc., were definitely discarded, not on any matter of merit or demerit, but as a withdrawal of force from the only practically possible present day solution, Esperanto.

Those who fear that we have overstated the case as made out by the League of Nations, are referred to the official report itself—to be seen at the Esperanto Office, or *de* the editor, or obtained from the League itself. A pocket size reprint is, we understand, being prepared by the B. E. A.

Those few who have differed from us in the past, or who in discouragement of fond hopes, have fallen aside into the paths of reform schemes, are urged to consider this careful choice of $\frac{7}{8}$ of the earth, and return to the star of hope for the world's future.

There are those, too, who have never sensed the part that Esperanto has to play in the future of the League of Nations. We venture to here outline it.

The League of Nations was founded upon an ideal vision, whatever we may think of the draft of the Covenant as it emerged from the hands of the diplomats. Men saw the vision of a world united in peace; of a law of justice equal to all, not merely one of self-defense; of a world which could give its attention to healing the wounds of all sorts of the past, not to creating new ones. Few as were the men who first painted that picture, they inspired with it the hearts of all humankind. It stayed the sword quicker than any cannon.

Here was the ray of loving hope that illumined the hateful blood-scented atmosphere into which the League of Nations was born. A new world—perhaps to be an unsordid era—was being born.

The infant lives, but thru a sickly, precarious infancy, disowned by Usona, its very existence threatened ever and anon by the bickerings of its diplomatic nurses and doctors. What is lacking? Where is the remedy?

There is one practical remedy, so inherently natural that it is no longer being denied. The peoples of the world, not merely the world's leaders, must grow to welcome the League; to adopt and cherish it as their own; not merely to leave it to the mercy of their nationalistic champions. But as clearly as history can be read, that will never be possible while the world is split up into the present hating language groups, each building up its own heritage of false beliefs and exaggerated traditions, and each striving for its own advantage, and threatening with oblivion any and every diplomat who deviates from his path of strict nationalism to the side of truth or justice.

There must be a common bond, a common language to tie the world together spiritually and mentally. Why hope to inspire the world's masses with affection for a plaything of diplomats and interpreters? What can be the interest of, say, a Chinese farmer, in what the delegates of South America are saying by interpreter in English or French in far away Geneva? Is there one chance in a million that such news will ever be translated through to him or his family.

Put Esperanto into the schools of the world; let the son of that Chinese peasant read in Esperanto of the matter, and he will bring it back from school to the family fireside. The League will then be a living vital reality to that home; the world a unity; its problems man's common concern; its betterment, his aim.

Will Esperanto bring peace immediately?—perhaps it will; the certainty is that it will make possible a harmony of spirit, an appreciation of others, otherwise impossible. Esperanto can do its work with or without the aid of the League. The Language can live without the League more easily than the League without the Language.

Amerika Esperantisto, as an organ of English-speaking North America, is partly within, partly without the League. (Therefore we have deferred these meditations until after the November elections, lest any political aim be inferred.) Those among us who have hoped in vain for the participation of Usona in the League of Nations need not cease our endeavors. No slightest motive of patriotism or party loyalty to league or nation will stand in the way of learning the "living" world's speech, and laying the only possible foundation for world unity and league stability. Whether or no the League lives on or a substitute takes its place, there is only one way practicable in which world-union can reach the ears and hearts of humanity and that is thru the progress of a universal auxiliary language for all men—to wit, Esperanto.

RESOLUTIONS ADOPTED BY THE FIFTH COMMITTEE OF THE THIRD ASSEMBLY

on September 14th, 1922, (and by the Assembly Sept. 21)

1. That the Report of the Secretariat on Esperanto as an International Auxiliary Language be adopted, subject to the following amendments:

(a) That the corrections communicated by the British Delegation be made and that Chapter V of the Report be omitted.

(b) That an annex be added to the report, consisting of the whole of the brief and impartial report made by the Paris Chamber of Commerce on February 9th, 1921, of which certain passages only have been quoted.

(c) That the resolutions adopted by the Committee be annexed to the report.

2. That questions relating to the teaching of Esperanto be referred to the Committee on Intellectual Co-operation, in order that that Committee may give its opinion on the various aspects of the problem of an international auxiliary language.

AMENDOJ AL LA KONSTITUCIO DE USONO (The United States Constitution in Esperanto)

Vidu la Septembran numeron, kaj por traduko de la Konstitucio mem vidu la numerojn de Oktobro, Decembro, 1917, Januaro, 1918.

XII*

La Elektoroj kunvenu en siaj respektivaj ŝtatoj kaj balotu Prezidanton kaj Vicprezidanton, el kiuj almenaŭ unu ne estu loĝanto de la sama ŝtato kun tiuj: ili nomu en siaj balotiloj la voĉdonatan Prezidanton, kaj en apartaj balotiloj la voĉdonatan Vicprezidanton, kaj ili faru apartajn listojn de ĉiuj voĉdonataj Prezidanto kaj de ĉiuj voĉdonataj Vicprezidanto, kaj de la nombro da voĉoj por ĉiu, kiujn listojn ili subskribu kaj legitimu, kaj sendu sigelitajn al la regsidejo de Usono, adresitajn al la Prezidanto de la Senato;—La Prezidanto de la Senato, en ĉeesto de la Senato kaj Ĉambro de Reprezentantoj, malfermu ĉiujn legitimaĵojn kaj la voĉojn oni tiam kalkulu;—La persono havanta la plejnombron da voĉoj por Prezidanto estu la Prezidanto, se tiu nombro formas plimulton de la tuta nombro de l'Elektoroj difinitaj; kaj se neniu havos tian plimulton, do el ne pli ol tri personoj havantaj la plej altajn nombrojn sur la listo de la voĉdonitaj Prezidanto la Ĉambro de Reprezentantoj balotu tuj la Prezidanton. Sed elektante la Prezidanton, oni voĉdonu ŝtatope, po unu voĉo ĉe la reprezentantaro el ĉiu ŝtato; kvorumo tiucele konsistu el membro aŭ membroj el du trionoj de la ŝtatoj, kaj plimulto de ĉiuj ŝtatoj necesu por elekto. Kaj se la Ĉambro de Reprezentantoj Prezidanton ne elektos, kiam ajn la elektraĵto sur ilin falos, antaŭ la kvara tago de la plej proksima Marto, do la Vicprezidanto oficu kiel Prezidanto, kiel okaze de morto aŭ alia laŭkonstitucia malkapabliĝo de la Prezidanto. La persono havanta la plejnombron da voĉoj kiel Vicprezidanto estu la Vicprezidanto, se tiu nombro formas plimulton de la tuta nombro de l'Elektoroj difinitaj, kaj se neniu havos plimulton, do el la du plej

altaj nombroj sur la listo la Senato elektu la Vicprezidanton; kvorumo tiucele konsistu el du trionoj de la tuta nombro de la Senatanoj, kaj plimulto de la tuta nombro necesu por elekto. Sed neniu laŭkonstitucie ne enoficigebla kiel Prezidanto estu enoficigebla kiel Vicprezidanto de Usono.

XIII**

Sekcio 1. Nek sklaveco nek kontraŭvola servigado, esceptinte pune pro krimo, pri kiu la persono estos orde kulp trovita, ekzistu en Usono, aŭ aliloke sub ĉi ties regado.

Sek. 2. La Kongreso povu plenumigi tiun artikolon per konforma leĝfarado.

XIV**

Sekcio 1. Ĉiuj personoj naskitaj aŭ regnanigitaj en Usono kaj sub ĉi ties regado estas civitanoj de Usono kaj de la ŝtato, en kiu ili loĝas. Neniu ŝtato faru aŭ plenumigu leĝon ajn, kiu bridos la privilegiojn aŭ imunecojn de civitanoj de Usono; kaj neniu ŝtato senigu iun ajn je vivo, libereco aŭ propraĵo sen orda proceduro, nek rifuzu al iu ajn sub sia aŭtoritato la egalan ŝirmon de la leĝoj.

Sek. 2. Reprezentantoj estu proporciataj inter la diversaj ŝtatoj laŭ iliaj respektivaj nombroj, kalkulante la tutan nombron de la personoj en ĉiu ŝtato, ekskluzive de Indianoj senimpostaj. Sed kiam la voĉrajto ĉe iu ajn elektado por elekti Elektorojn por Prezidanto kaj Vicprezidanto de Usono, reprezentantoj en la Kongreso, la administraj kaj juĝaj oficistoj de ŝtato, aŭ la membroj de ĉi ties Parlamento, estos rifuzata al iuj el la virseksaj loĝantoj de tia ŝtato (se dudek-unujaraj kaj civitanoj de Usono), aŭ iel ajn bridata, esceptinte pro partopreno ĉe ribelo aŭ alia krimo, la reprezentbazo en tiu ŝtato estu malaltigata laŭ la proporcia rilato de tiuj virseksaj civitanoj kun la tuta nombro de la virseksaj civitanoj dudek-unujaraj en tiu ŝtato.

*Tiu amendo anstataŭas Kl. 3, Sek. 1, Art. II de la Konstitucio kaj ĝin nuligas. Ĝi estis akceptata en 1804.

**Tiujn amendojn (kune kun la XVa) proponis la tri Kongresoj kunvenintaj tuj post la Interna Milito (1861-65), kiu ekstermis tra Usono la negran sklavigadon, (po unu amendo ĉe ĉiu Kongreso).

(Daŭrigota)

H. M. S.

LA ĈIFONOJ DE AMO

3a parto

Kortuŝanta montro de fidela amo, tiun agon lastan de la milionulo, ĉiuj opiniis. Sed ĉe Marta, kiu havis tiom da kaŭzo kiom da ripozo por pensi pri Petro, ofte venis duboj. Ŝi timis, sed silentis, ĉar senpova ŝi estis kontraŭ—tio kion ŝi timis. Ŝi mem ne sciis kion.

Profesoro Konasĝin en sia ĉefverko, "La Virina Influo en la Vivoj de Napoleonoj de Financo," sur du paĝoj citis tekston el la testamento de Petro, kiel "...pruvo ekster dubo ke glora memoro de la amo unua regis antaŭ ĉio en la vivo de tiu figuro granda inter la sukcesaj viroj de la Granita Ŝtato." Venis tago kiam la psikologo okaze travojaĝis la vilaĝon, kaj Marta al li sendis inviton ŝin viziti.

"Mi rememoras leginte koncerne vin en jurnaloj," diris renkonte la psikologo.

"Sinjoro, oni jam atentigis min pri via libro," interrompis Marta. "Estas pro ĝi ke mi petis ĉi tiun intervjuon." Sur terason ŝi kondukis lin, kaj montrante malproksiman dometon ĉe la vilaĝa rando, parolis:

"Tie, sinjoro, tra feliĉaj jaroj mi vivis en malriĉeco laboranta, sed ĉirkaŭita de io pli bona ol lukso, amantaj edzo kaj infanoj. Nun, levu la okulojn al la tombejo monteta. Tie restas hodiaŭ miaj infanoj. La filino edziniĝis kun fremda grafo, kiu forlasis ŝin post kiam li elspezis ŝian monon. Ŝi mortis de vundita koro. Miaj du pli aĝaj filoj forĝesis siajn metiojn, tuj kiam ili havis tro da mono, kaj ne laborante plu komencis montri la senzorgan karakteron de sia patro. Aŭtomobila kunfrapigo dum furioza veturado nokta, forrabis ilin de mi. Restis mia pli juna filo; dum foresto ĉe universitato fremdlanda, kien li iris por kompleti sian edukon, li akiris kiel sia patro deziron por alkoholaĵo, kaj ĉar lia mono provizis senliman indulgon li suferis teruran morton. La edzo ja vivas ankoraŭ, vere, sed ne por mi kiel en la kompare idilia vivo tie en la kaduka dometo sube. Per mono ricevita pro la morto de niaj infanoj, li vivas for de mi, kiu ne estas plu necesa al li; vivas en akompano de pli juna virino, kiu amas lin kiel facilan elspezanton.

Jen la rezultato de la fina ago de mia malakceptita amanto! Ĉu vi ankoraŭ opinias, sinjoro profesoro, ke amo al mi regis lin, laŭ la libro via? Mi kredas ke tio kio estas farita en amo produktas bonon; kaj kio estas en malamo farita, malbonon. Mi kredas ke ne amo al mi sed malamo regis tiun mizeran viron. Saĝe viro povas skribi pri la funkciado de la cerbo homa, sed lasu virinon juĝi koron."

En la horo de morto, kio regis en Petro

Amo aŭ Malamo?

M. James

SEVEN HOURS SUFFICED for learning to converse in Esperanto

As a practical test of Esperanto, Mr. J. D. Sayers induced a member of the Old Colony Club of New York, Mr. Charles B. Foley, a prominent and conservative business man, well known as an electro-chemist and metallurgical expert, to give up an afternoon to a test study of our language. Commencing at 1 o'clock—Mr. Foley up to then knew no Esperanto—the sixteen grammatical rules and fundamental vocabulary were inculcated, and at 8 o'clock the student was introduced to a visiting Portuguese business man who knew Esperanto, Senor Carlo Ramos. For several hours the conversation continued, slow but perfectly intelligible, to the amazement of witnesses and of the student himself.

Mr. Foley's address is 2 Arnold Court, Bristol, Conn.

Needless to say, not every student could in seven hours master spoken Esperanto; but certainly its goes to prove that any ordinary mortal can acquire the language within the week of a voyage "across the pond."

—o—PAROLEJO—o—

In but not about Esperanto | not over 500 words | free to all | signature and adress required
 En sed ne pri Esperanto | ne plu ol 500 vortoj | por iu senpage | nomo kaj adreso postulataj

(The editors express neither approval nor disapproval of statements under this head, the facts are on the authority of the person named. Not open for any articles upon Esperanto subjects proper nor for advertising.)

NOVAJSERVO DE LA INTERNACIA LABORA OFICEJO

Rimarkinda Konsultlibro—Tutmonda Labora Adresaro

Ĉiuj personoj interesigantaj iamaniere pri demandoj rilate al industrio kaj laboro trovos ke unu el la plej altvaloraj konsultlibroj por ili estas la dua ĉiujara eldono de la **Internacia Labora Adresaro** ĵus publikigita de la Internacia Labora Oficejo de la Ligo de Nacioj. Tiu ĉi volumo estas presita en Angla, Franca, kaj Germana lingvoj, kaj enhavas sciigojn pri Registaraj departementoj kaj privataj organizaĵoj sin okupantaj pri laboro kaj industrio en 72 landoj, sciigojn ne haveblajn aliloke.

La personaro de la Internacia Labora Oficejo penis kiom eble plibonigi kaj disvastigi la unuan eldonon publikigitan lastan jaron, kaj la nuna eldono enhavas informojn pri pli ol 1.800 mastraj asocioj, 2.300 laboristaj organizaĵoj, 600 intelektlaboristaj asocioj, 43 eksbatalantaj grupoj, 450 kooperaj societoj, kaj ĉirkaŭ 40 diversspecaj internaciaj institucioj. La nombro de paĝoj estas plimultigitaj de 600 al 1.000.

Unu sekcio donas mallongan rakonton pri la fondo de la Internacia Labora Organizaĵo kaj de la Ligo de Nacioj kune kun sciiganta historio de la laborado de la diversaj fakoj de la Oficejoj apartenantaj al tiuj institucioj. Dua sekcio donas liston de Registaraj departementoj en la tuta mondo kiuj sin okupas pri laboro kaj industrio, kune kun skizo de la organizo kaj funkcioj de tiuj ĉi departementoj, nomoj de respondecaj oficistoj, kaj informoj pri oficialaj eldonaĵoj.

Oni treege zorgis fari kiel eble plej kompletaj la sekciojn enhavantajn tabelformajn listojn de la plej gravaj mastraj kaj laboristaj organizaĵoj en la diversaj landoj. Tiuj ĉi listoj donas ne sole la nomojn de iliaj ĉefaj oficistoj, sed ankaŭ la titolojn de iuj gazetoj eldonataj de ili, la lastajn disponeblajn ciferojn pri membraro, aŭ la nombro de firmoj aliĝintaj al mastra organizaĵo, kaj la naciaj kaj internaciaj aliĝoj de ĉiu organizaĵo.

Aliaj sekcioj aperantaj la unuan fojon en la nova eldono enhavas similajn listojn de naciaj kaj internaciaj organizaĵoj sin okupantaj pri intelektaj laboristoj kaj eksbatalantoj kaj la sekcio pri kooperaj organizaĵoj estas treege pligrandigita. En la lasta sekcio la dato de fondo kaj la ciferoj de la spezo estas donitaj kiam ajn ili estas disponeblaj.

Petate estas traduki kaj represigi.

* * * * *

Kiu volas ricevi senpagan ekzempleron de 16 paĝa broŝuro, 'Kremacio kontraŭ Enterigado,' povas ricevi per peto al

Cremation Association of America,
 Sekr. A. T. Rover, 519 Union Bldg., Cincinnati, Ohio

GEMS OF ESPERANTO LITERATURE

LA NASKIGO DE LA TABAKO

Araba legendo

Unu fojon vojaĝis la profeto Mahometo (Dio havu lin en sankta gloro) tra la dezertoj de Jemen. Estis vintro, kaj pro la malvarmeco la besto-rampaĵoj dormis la dormon de la longaj noktoj. La ĉevalo, sur kiu la profeto rajdis, metis unu hufon sur serpentejon, kaj tuj oni ekvidis serpenteton, dormantan de malvarmo. Mahometo kompatis la rampaĵon, deiris de la ĉevalo, prenis la serpenteton kaj metis ĝin en la manikon de sia mantelo, por ke la varmo de lia korpo ĝin revivigu. Kaj la varmo de la korpo redonis al ĝi la vivon. Baldaŭ ĝi ek-moviĝis, poste ĝi elmetis la kapon el la maniko kaj diris:

—Profeto, mi volas mordi vian manon.

—Ne estu maldanka, respondis la profeto.

—Mi tiel volas.

—Kiam vi montros al mi la kaŭzon, kiu vin igas fari malbonon al mi, tiam mi permesos al vi mordi min.

—Via gento, murmuris la serpento, ĉiam militas kontraŭ nia: la piedoj de la viaj kaj la hufoj de viaj ĉevaloj venkas ĉiam la niajn, kaj mi nun volas venĝi al vi.

—Nun ni parolas nek pri via gento, nek pri mia, respondis la profeto: nur inter vi kaj mi estas la afero. Kian do malbonon mi al vi faris? Ĉu mi ne faris al vi bonon, redonante al vi la vivon per la varmo de mia korpo?

—Malgraŭ tio mi volas vin mordi, por ke poste vi ne faru malbonon al miaj filoj nek al aliaj de mia gento.

—Tio ĉi, malbona rampaĵo, estos maldanko: vi pagos malbonon por bono. Ve al vi, kiu tiel malbone volas repagi la bonaĵon, kiun oni faras al vi!

—Mi volas, ekkriis tiam la serpento kolere, mi volas, kaj mi ĵuras al vi per Dio la granda kaj potenca, ke mi mordos vin!

Aŭdinte la nomon de Allah, la profeto ne kuraĝis pli respondi. Li klinis la kapon kaj diris:

—Lia nomo estu laŭdata! Ni estas de Li kaj de Li ni havas la vivon!

Kaj li malkovris la manon, ke la serpento tie mordis. Kaj la serpento mordis la sanktan manon de Mahometo.

Tiu ĉi tiam, eksentinte la doloron, elĵetis la serpenton malproksimen kaj malbenis ĝin en la nomo de Allah, ĉar ĝi estis maldanka, kaj kun ĝi li malbenis ankaŭ ĉiujn, kiuj pagas malbonon por bono kaj ne estas dankaj por la bonoj, kiujn oni faras al ili.

Poste la profeto alpremis la lipojn al la vundo, forte elsuĉis kaj eltiris la venenon, kiun la rampaĵo tie lasis. Kaj li kraĉis sur la sablon de la dezerto. En tiu sama minuto sur la loko, kie falis la kraĉaĵo, naskiĝis kreskaĵo, rapide disvolviĝante kaj donante foliojn.

La araboj, kiuj akompanis la senditon de Allah, ekbruligis kelkajn foliojn, kiel oferon al Dio sola, pardonema kaj bonkora, kiu savis la estron de la kredantoj de pereco per la veneno; kaj tiam ili flaris la strangan kaj delikatan odoron, kiun tiu ĉi kreskaĵo donas, estante bruligata.

FOR THE STUDENT
THE ORIGIN OF TOBACCO
An Arabian Legend

Once upon a time the prophet Mohammed (May God hold him in holy glory!) was traveling thru the deserts of Yemen. **It was winter**, and on account of the cold the creeping things were sleeping the sleep of the long nights. The horse on which the prophet was riding set one hoof upon a snake's nest, and there was at once perceived a little snake sleeping from cold. Mohammed pitied the reptile, **dismounted** from his horse, took the little snake and placed it in the sleeve of his mantle, so that the warmth of his body might revive it. And the warmth of his body restored its life. It soon **stirred**, then put its head out of the sleeve, and said,

"Prophet, I want to bite your hand."

"Be not ungrateful," answered the prophet.

"That's what I want to do."

"When you show me the reason which makes you **do me harm**, then I shall let you bite me."

"Your tribe," murmured the snake, "is always warring with ours: the feet of your people and the hoofs of your horses are always vanquishing our people, and I wish now to get revenge on you."

"We are now talking neither about your tribe nor about mine," answered the prophet. "**The matter lies between you and me alone.** What harm, now, have I done you? Have I not done you good, in restoring your life thru the warmth of my body?"

"**In spite of that I want to bite you**, so that afterwards you shall do no harm to my sons nor to others of my tribe."

"This, evil reptile, will be ingratitude: you will be **returning evil for good**. Woe to you who wish so ill to repay the good act which is done you!"

"I wish it," the snake then exclaimed in anger. "I wish it, and I **swear** to you by God the great and powerful that I will bite you!"

On hearing the name of Allah the prophet did not dare **to make further reply**. He bowed his head and said,

"His name be praised! We are from Him and from Him we have life!"

And he uncovered his hand that the snake might bite it. And the snake bit Mohammed's sacred hand.

The latter, then, when he felt the pain, threw the snake far off and cursed it in the name of Allah, because it was ungrateful, and with it he cursed also all those who return evil for good and are not grateful for the good things which are done them.

Then the prophet pressed his lips to the wound, sucked it well, and drew out the poison which the reptile had left there. And he spat upon the sand of the desert. At that very moment, on the place where the spittle fell, there sprang up a plant, which rapidly **developed** and gave forth leaves.

The Arabs who accompanied the emissary of Allah lit several leaves as an offering to the one God, forgiving and kind, who had saved the master of the believers from death thru poison; and then

De tiu tago ĉiuj bonaj mahometanoj fumas la foliojn de tiu herbo mirinda kaj benita de Allah, plantas ĝin en la oazoj kaj flaras ĝian odoron kun respekto kaj ĝojo, ĉar ĝia gusto enhavas la maldolĉon de la veneno serpenta kaj la dolĉecon de la sankta kraĉaĵo de la profeto.

Laŭ la hispana rakonto de Cervera Bachiller tradukis
Jayme Heinlein Ferreira.

* * * ~* * *

Notes

On method of study read first Note in May number. The applicational exercise is based mainly on the words and phrases in bold faced type.

Naskiĝo: lit. "birth." — **Unu fojon**: cp. **iam**, meaning the same thing, in our May selection. Esperanto has plenty of variety of expression. — **Jemen**: an Arabian province, forming the southwest corner of that peninsula. — **kompatis**: dist. from **bedaŭri**, "to regret, feel sorry for." **Kompati** is a stronger word than **bedaŭri** and usually connotes an act in conformance with the feeling. — **rampaĵo**: the classical and Biblical word, and one of the few derivatives laid down by the Fundamento. The scientific form **reptilio** (*Verax*) seems inadvisable for everyday use, tho cited alone by Fulcher & Long, on account of its greater length and unnecessary increase of the accented "i" sound already too prevalent in Esperanto. — **deiris de la ĉevalo**: often compressed into **deĉevaliĝi**. — **ekmoviĝis**: the functions of **ek-** and **iĝ-** are entirely distinct, the former denoting "initial action," the latter making the verb passive. — **igas fari**: it is sometimes thought these words are synonymous: but they could not be interchanged here (**faras igi** would not do. Why?). — **militas**: stronger than **batallas**. — **la viaj. .la niajn**: such an omission of an easily supplied word after an adjective or possessive, is not uncommon in good Esperanto, and as here the article commonly introduces such a construction. — **gento**: the Biblical **tribo** is used only for the tribes of Israel, where indeed the English word has a special sense. — **Allah**: sanctioned by the best classical usage, there is a growing tendency in Esperanto not to submit proper names to an invariable **-o**-ending. For instance, the 1921 Congress was said to be at Praha (not Praho), the last one announced for Helsinki (not Helsinko or Helsinkio). This is both common sense and good taste. — **O** on proper names is logically and practically superfluous, and a little such nonconformity diversifies the language without harm.* — **tie mordu**: an unusual use of **tie** where one would expect **ĝin**. — **tiu ĉi** commonly equals "the latter," while **tiu** is "the former." — **eksentinte. .eksuĉis**: **ek-** here is easier felt than translated. — **bonoj**: above we had **bonaĵo**: it is not entirely obvious why the suffix should be used in one case, while omitted in the other. Doubtless the concrete act of the Prophet, now under consideration,

*[Ĉe personaj nomoj, tamen, estas dezirinde noti ke: se la nomo estas Latina aŭ Greka nomo, kies radikoj finas per **-o**, oni ordinare konservas la radikojn anstataŭ la nominativan formon, ekz.: Petro, Julio, Johano, Jakobo, Mario, anstataŭ Peter, Julius, Johannus, Jakobus, Marius, ktp.—Prujno]

they smelt the strange and delicate odor which this plant gives forth when it is burnt.

From that day all good Mohammedans smoke the leaves of this wonderful herb, blessed of Allah, plant it in the oases, and smell its odor with respect and joy; for its taste contains the bitterness of the snake's poison and the sweetness of the sacred spittle of the prophet.

Translated from the Spanish by a Spaniard.

* * * * *

is emphasized by **-aj-** while the general, indefinite **bonoj** are not felt as so concrete. In classical Esperanto obvious affixes are commonly omitted. —**kreskaĵo**: this form is laid down by the Fundamento. Modernly **planto** is often used for "plant" (sanctioned by Verax). This seems not only an unnecessary but a doubtful procedure, as the verb **planti** has a different sense, and the noun **planto** would naturally mean an act of "planting." It seems that the Fundamento should rule except in a crying need for change. —**estante bruligata**: could be compressed into **bruligate**.

Thruout the above selection notice how simple tenses are used —not a single compound tense active: e. g. "was travelling" (**vojaĝis**), "were sleeping" (**dormis**), "is warring" (**militas**), "are talking" (**parolas**), "have I done you" (**mi faris**), "will be returning" (**pagos**), "had left" (**lasis**), etc.

* * * * *

APPLICATIONAL EXERCISE

I was once riding from New York to Chicago (**rajdi** or **veturi**?)

It is raining. It is a fine day. It is now summer.

See (**jen**) the reptiles crawling among the plants! (What case after **jen**?)

What I did I did not on account of but in spite of the man's advice. I got off the train.

Something is stirring among the leaves.

Do good to your enemies.

I am going back to my people in Russia.

The matter involves you and me alone. (Translate meaning.)

We are told to return good for evil. (**Oni instruas, ke...**)

He swore by the beard of the prophet.

He did not dare say (**paroli**) anything more. (Note compression of Esperanto expression in Text.)

He cursed and swore. (For latter **blasfemi** or **juri**?)

The League of Nations is watching the development of the Esperanto movement.

The ground yields good crops.

The convention included Russians and Germans. The former were no longer at enmity with the latter.

Herbert M. Scott.

OFFICE NOTES

Annual dues are due and payable after October 1st. Clubs and individuals should take notice.

PLEJ BONA TRADUKO DE LA LASTA EKZERCO

Mi kredas ke estus saĝe (enkluzi) (enmeti) Esperanton en nia lerneja kursaro,* antaŭante* la studon* de iu alia lingvo. Ĝi estas natura ŝtupo ebliganta la* akiron ĉu de la franca aŭ de la latina lingvo facile* kaj krome ĝi donas al studentoj valoran akiron.* Mi estas tute konvinkita ke se la lernejoj, en ĉirkaŭ* la oka gramatika (grado) klaso*, estus studentaj* Esperanton dum unu jaro, la rezultatoj estus preter niaj atendadoj* aŭ niaj revoj. Mi kredas ke tia studo venos je ne malfrua estonto.* Dume tiuj lernejoj kiuj entreprenas ĝin unue* havos kontentiĝon esti pioniroj anstataŭ sekvantoj*.

Louis Collins, 276 Main St., Holyoke, Mass.

Sugestaj Notoj

nian lernejan kursaron .... antaŭ la studo .... "la" estas nenecesa, ĉar sensignifa....facilan—ni preferus "igante akiron..facila".....ak-irajon—por distingo de la supra "akir(ad)on" ....ĉirkaŭe—"en" estas la prepozicio: "ĉirkaŭe" ĉitie nur adverbo estas....lernjaro—angla idiotismo "grammar school," "grammar grade" ne taŭgas ĉar ne estas sufiĉe klara al tutmondo. .... studentoj aŭ studintoj—la tempo rilatas al la sekvanta frazo ....nia atendado (aŭ, atendataĵoj) .... malproksima aŭ baldaŭa estonteco—interkonsente oni uzas la nuran "-nto" por ntulo; tial ĉe neuloj uzu afikson por klareco. .... kiuj unue entreprenas ĝin—la adverbo en la donita pozicio rilatus al "havos." sekvantoj aŭ sekvintoj, ili ne estos.

TO TRANSLATE

We presume that the second portion of the resolution will postpone for a year the final decision of the League, but meantime Esperantists the world over have received a magnificent stimulus and encouragement of which they will not be slow to take advantage.

The battle is not yet over, and we must exert ourselves not only to continue the propagation of the language, but to **use** it in every way we can. Let us not waste time discussing theoretical questions, the question of our international organisation has been settled, let us get to business. Every post card sent to a foreign correspondent, every book or article written or translated, every practical use in science or commerce we can make of Esperanto in speech or in writing, every child taught in school, will weigh in the final analysis. —British Esp.

NORDAMERIKA KRONIKO

Philadelphia, Pa.—Oni malfermis du novajn klasojn en la West Phila. High School for Boys. Profo. Jos. W. Dubin kondukas la por komencantoj kaj Profo. H. W. Hetzel la superan klason. Ĉe la "Neighborhood Center" S-ro Saml. Kaliser instruas du klasojn, por komencantoj kaj superan. Baldaŭ la Phila. Esperanto Societo starigos aliajn klasojn en diversaj partoj de la urbo.

Dum la somero la loka grupo daŭrigis siajn kunvenojn kaj barĉojn,—en la "Park Restaurant." Tamen, je la alveno de aŭtuno oni kunvenis, la 17an de Okt. en la tradicia loko, Hotelo Hanover. Sep novaj personoj aniĝis kaj ĉio promesas viglan progreson de nia afero dum la venonta jaro en "Fratamurbo."

Je la 23a de Okt. vizitis la urbon S-ro Jas. F. Morton, Jr., de Nov-Jorko. Do, la Societo aranĝis "Akcepton" por nia eminenta amiko ĉe la domo de la Prezidanto, S-ro Harry Test. Ankaŭ ĉeestis ali-landa vizitanto, S-ro Fritz Mitschke de Stockholm.

New York, N. Y.—Kelkaj fervoruloj komencis stratparoladojn favore al Esperanto kune kun la fame konata Bahajano, Urban Ledoux. Inter la parolantoj troviĝis samideanoj Klačin, Sayers, kaj Sussmuth. Klasoj jam komencis ĉe Washington Irving High School.

Cleveland, Ohio—Victor Surowski, studento de Esperanto en klaso de Stanley Kozminski, oratoris en lasta klaso de Lincoln High School pri Esperanto. Li preparas nun pli longan paroladon pri la sama temo, Esperanto, kiel la adiaŭdiranto de sia klaso.

Brattleboro, Vt.—Revenis de Helsinki S-ro John C. Pellett, kiu reprezentis la E. A. N. A. ĉe la Mondkongreso.

Lewiston, Me.—Paroladis antaŭ la ĉtieaj knabskoltoj S-ro Warren Gould el Bates College. Klaso komencis Okt. 24.

NEWS FROM HERE AND THERE

Revuo Orienta publishes a very interesting diagram of Esperantist membership in Japan. The East is evidently having an Esperanto boom. Up to 1906 the number of Esperantists in Nippon was negligible but in 1906-07 some 700 were converted. The boom then waned to 238 in the succeeding two years and in the middle of the great war only 189 showed up as members. Then the tide turned, slowly at first, to 286 in 1918; 460 in 1919, 720 in 1921, 1473 in 1922. Chart the diagram for yourself and read what it portends.

The delegation from Brazil at the League did, indeed, put the folks back home in a strange light. Their spokesman declared Esperanto was confined to the "measly little state" of Sergipe. Rather a predicament, certainly, for those 200 Brazilian notables, members of parliament and leaders in all lines of life, who signed a petition last spring strongly urging Esperanto upon the League. Evidently, some foxy diplomat made a catspaw of the careless delegate. And in the face of the delegation's assertion the Brazilian government proceeded to subsidize the Brazilian Esperanto League. Truly, material for a comic magazine.

We have received the following documents in Esperanto from the International Labor Office. The office, a part of the League of Nations activity, is seeking by them to disseminate a knowledge of its work, and would like to have them translated.

The titles follow:

20-A La Ligo enradikiĝas—Taŭga hejmo por la Internacia Labora Oficejo.

20-B La vivo de la Laboristoj en Venezuelo—Parolado de la Liga del. en la E. L. O.

20-C Tutmonda Labora Konferenco—Grava kunveno en Geneve dum Oktobro.

21-A La virinkomerco kaj la reguligo de elmigrado—La estonta E. L. Konferenco kaj suprenomita demando.

21-B Rimarkinda Konsultlibro—Tutmonda Labora Adresaro.

21-C Kiom kostas al mondo vivadi--Ciferoj de la I. L. O.

The French delegate, M. Reynaud, presented the League's favorable report—overlooking M. Berard's spasm entirely.

The Cremation Association of America has lately published a brochure of 16 pages in Esperanto entitled *Kremacio kontraŭ Enterigado*. It is a translation by Dr. Tobias Sigel of a speech by Dr. Hugo Erichson.

Every reader of *Amerika Esperantisto* should order without delay the League of Nations report, which is being distributed by the B. E. A., 17 Hart St., London W. C. 1, at 7d. (\$0.14) per copy post-paid. It is equivalent to a half year of A. E. in content.

CANADIAN NEWS AND NOTES

Eĉ ofero de vivo por nia celo estas ne tro multa
—D-ro Edmond Privat

It is said that when Harvey proclaimed his discovery of the circulation of the blood, no Physician over 40 accepted it. Today, so great is the influence of Old Man Habit, that some people will not credit the actual fact of Esperanto even now being the medium of a living, flowing stream of international thought and understanding.

Let us remember that approximately 100 years ago there were no railways and no steamships. That less than 40 years ago there were no telephones, and no automobiles. Now we have all these, and Radio as well, and the League of Nations.

Yet none of these can function properly without Esperanto, which exhibits a kind of psycho-physical parallelism in a wider sphere, and gives universality to the movement of thought.

And the next step! Will it not be the realization of a spiritual kinship among all peoples, in the power of which mankind will march forward to shining goals of achievement.

Our Canadian news is encouraging: President C. F. Bardorf writes from Montreal:—*Ĉi-tiu sezono komencis tre kontentige. Nia grupo antaŭvidas sukcesplenajn monatojn en la venonta vintro kaj printempo. Mi kondukas du klasojn, unu por komencantoj kaj alian por tiuj studentaj esperantan literaturon. Mi mem kondukas la komencantojn kaj havas en mia klaso ok tre viglajn kaj fervorajn lernantojn. Entute nia afero donas promeson pli kuraĝigan ol de multaj aliaj jaroj.*

Here in Toronto we have much the same story to tell. Many old friends of the movement are renewing their interest. We have had encouraging letters from S-roj Bengough and Manchester. S-ino Marshall Saunders has shown a sympathetic interest in the affairs of our Society. One of the members of our group, S-ro Louis Kušnir is conducting a class of 25 beginners on Sunday mornings. On Thursdays at our weekly gatherings, quite a large class is being built up, and there is every prospect of a highly successful season's work.

We should be delighted to hear from Esperantists who read these Notes. Let us know what you are doing. We welcome queries.

Please address all communications for this page to

A. P. H. Rollason, Box 123, Terminal A, Toronto.

PRESS MENTION

Detroitter Abendpost, Oct. 9, 1922—Etwas von dem XIV Kongress der Esperantisten in Helsingfors.

The New York Times has been giving a department of its Sunday issues, to a discussion of the International Language Problem. The number of October 1 contained several articles exposing the errors of certain attacks, and pointing out the impossibility of both making a national speech an international one and conserving the tongue in its full idiomatic force and beauty.

Boston Post, Oct. 29—Esperanto Growing in Popularity, being an interview with John C. Pellet, our delegate at Helsinki.

The New York World, Oct. 13—Growing Need for Esperanto, a communication from the pen of J. D. Sayers.

The Wireless Age, September—A Universal Language for Radio by J. D. Sayers.

EDITORIAL MEDITATIONS

Send in some more group 'fotografis' and group news. We have not sent out reply post cards for a long time, as it entails considerable bother and time, but that was not for lack of interest.

The editor has as yet received no official word as to committee appointments. We have been informed by Mr. Lee that he has accepted the post of Chairman of the Publications Committee, and would like word as to the other chairmanships in time for our December issue.

Books to be reviewed are piling in so fast that there is an inevitable delay of months in reviewing. We would therefore greatly like to hear from some one who will act as volunteer reviewer. Reviews should vary, never exceeding one quarter page of A. E., and if possible be confined to three or four lines, hence not to exceed in cost to A. E. the value of the copy received. The books offer a most attractive diversity of reading and, if retained by the reviewer, may form the basis of an excellent collection.

The editor begs to acknowledge the receipt of \$50.00 from the association thru its treasurer, completing payment of salary for the year ending June 30, 1922. Our account now stands as follows: for the year 1919-1920, received \$100.00, due \$50.00; for the year 1920-1921, received \$0.00, due \$150.00. Total due up to July 1, 1922, \$200.00

Fraŭlino—Kion oni deziras komprenigi per "Si havas dentojn kiel la stelojn."?

Edzo—Ke ili el venas kun nokto.

Juĝisto—Se mi aljuĝos al vi maledziĝon, ĉu vi tuj reedziniĝos?

Petantino, ruĝiĝante—Ho, via juĝa moŝto, ĉi tio estas tiom subita.

Oni diras ke viskio mallongigas la vivon de drinkulo.

Jes, tamen li vidas duoble multe en la sama tempdaŭro.

Ce Apoteko—Lernanto—Kio estas en ĉi tiu boteleto sen aŝso?

Apotekejestro—Tion vi uzas kiam vi ne povas legi la recepton.

RECENZA FAKO

George Williams, Universala Komitato de K. A. J. V. (Y. M. C. A.), 52 pp., il., 1.25 Swiss francs, at 3 rue General Dufour, Geneve, Switzerland—This is a well printed attractive booklet telling the life-story of the founder of the Y. M. C. A. The story is interestingly told and is in fairly good Esperanto. Occasionally, a lack of expertness in translation is shown, as in the following passage—"Ĝstas ankaŭ ĉar li komprenis la junulojn ke li imagis Kristnaskan manĝon por ducent izolitaj komercoficistoj ankaŭ tevesperojn malpli nombraj tiam kiel hodiaŭ, kiujn li sunigis per lia rideto." This does not prevent an understanding of the meaning, but is regrettable in a work of this type. Less frequent are the typographical errors such as Krestanta Malavareco, page 39; the book is clearly and beautifully printed, and will undoubtedly serve to make the merits and purpose of the Y. M. C. A. and its founder known to many from whom they had otherwise been hidden.

Die Zweite Sprache fur Alle, Sussmuth, 32 pp., 10 cents at Esp. Service Co., 500 5th Ave., New York—A handy booklet showing under 14 heads, the traveller's need for Esperanto; its use for conventions, its easy grammar, the affixation and the vocabulary, the origin and stability of Esperanto, its literature, U. E. A., etc., etc.

Radio Wireless World-Language, Sayers and Sussmuth, 20 pp., 10 cents at the Esperanto Service Co., 500 5th Ave., New York—The same as the above, in English, with an introduction linking up with radio by J. D. Sayers.

Universala Legolibro: Fricke, 176 pp., 80M., Ellerziek & Borel, Esperanto Verlag, Berlin, Germany—An excellent and diversified collection of short poetry, prose, and drama selections, with flawless typography and in perfect Esperanto.

Lumo sur la Vojon kaj Karmo, Collins & Collyn, 5 Czech crowns at Espero Teozofia, Krakovska 17, Praha—A series of rules for living a life of holy calm, in fairly clear terminology and good Esperanto.

Grammatike tejs D.B.G. Esperanto: Stamtiados—36 pp., price not stated, Typografeios Foiniz, Constantinople. A book of grammar, rules and explanations with examples, in Modern Greek for use in preparation for examinations.

Several notable new magazines have lately come into being, of which we can only notice the most prominent.

Literatura Mondo is a large luxuriously printed purely literary magazine with art illustrations. Among the many noteworthy articles is an essay on Esperanto poetry by Kalocsay, suggesting recourse to the assonances in poetry to make up for Esperanto's limited word-stock. The magazine will creditably compare with any literary magazine of like price, \$2.00 per year, Budapest VI, Andrassy-ut 81, Hungary.

Internacia Scienca Revuo has reappeared, with a full program of activity in technical vocabulary work. Just what the relation of the Internacia to the Lingva Komitato we have nowhere seen mentioned, but of course the work being done is under L. K. direction. The cost of subscription and membership will be that of the U. E. A., \$2.50,

which may be sent to D-ro Gianfranceschi, 1975 Clinton St., Buffalo, New York.

Pola Esperantisto has appeared to fill a long felt want. A 16 page monthly, in Esp. and Polish, at \$1.20, Krolewska 19, Warszawa.

Fine ni devas atentigi al kelkaj samideanoj trans la maro ke ni neniel kaj neniam prenas sur nin respondecon pri gazetoj aŭ aliaj aĵoj senditaj kontraŭ nia konto ne menditaj de ni. Ne ekzistas en Nordameriko ampleksa kaj avida aĉetantaro—la riĉuloj kiuj travagas Eŭropon estas malofte Esperantistoj. Ni pagos nur por niajn menditaĵojn; se vi sendas sen mendo, tio estas ja via afero, ne nia.

PAROLEJO

Continued from Page 7

Esperanto Fakoj

Fondiĝis Esperanto Fakoj sub la protektorato de Landa Nacia Turul Asocio de Hungaraj Universitatoj kaj Ĉeflernejoj, kies celo estas la disvastigo kaj intensa kulturo de la lingvo esperanto sub la signo de la hungara nacia spirito. Ĝi intencas kunligi kun la studentaro de la tuta mondo, fari grandan studentpropagandon, precipe koncerne la studentsociajn demandojn kaj la interŝanĝojn de studentoj. Samtempe komenciĝis kurso esperanta.—Esperantistaj universitatoj kaj universitataj grupoj estas petataj interrilatiĝi kun ni laŭ adreso: Budapeŝto, IV, Szerb utca, 10. I. 5.

Ludoviko Totsiĥe, estro de Esp. Fakoj de la "Turul" Asocio.

* * * * *

Alvoko al Ĉiuj Kristanaj Gesamideanoj!

La Tutmonda Komitato de la Kristanaj Asocioj de Junaj Viroj (K. A. J. V.—angle: Y. M. C. A.), nun tiel bone favoras Esperanton, ke ĝi je la unua fojo sendis oficialan delegiton al la kristana faka kunsido dum la XI^a Kongreso de Esp. en Helsinko. Do la Kristana Esperantista Ligo (K. E. L.) kuraĝas, plivastigi la propagandon inter aliaj internaciaj kristanaj organizoj, kaj ĝi petas ĉiujn kunkristanojn, rapide helpi per sendo de liaj propagandopropoj kaj monsubtenoj al

S-ro P. Hubner, Bergstrato, Quedlinburg, Germanlando.

* * * * *

Estimataj Samideanoj:

Vi scias, ke nuntempe estas propagando multkosta kaj precipe neeltenebla de ĵus fondita klubo, kies membroj ne posedas sufiĉajn rimedojn por realigi sian idealon. Ni do turnas nin al vi kun varma peto, ke vi laŭ via ebleco sendu al ni:

1. ĉiuspecajn librojn, gazetojn, afiŝojn, reklamilojn por nia ekspozicio
2. monon por nia klubo kaso, por aĉetado de bezonaj libroj kaj aranĝado de niaj propagandaj vojaĝoj, aŭ
3. konsilojn por trafa kaj sukcesa propagando, varbado, instruado, sociaj ludoj, ktp.

Ĉiu eĉ la plej malgranda helpo estas bonvenonta. kaj eĉ ne donante librojn aŭ monon Vi povas doni trafajn konsilojn kaj rekomendi al ni la ĝustan vojon por atingi la plej bonan sukceson.

Esperanta Kluboj en Split—Adreso: Prez. S-ro Rupčić, Palmina 9
Sekretario: N. Yertilio, M. U. St.

AMERIKA ESPERANTISTO

OFFICIAL ORGAN of The Esperanto Association of North America, Inc.

a propaganda organization for the furtherance of the study and use of the
International Auxiliary Language, Esperanto.

Yearly Memberships: Regular \$1.00: Contributing \$3.00: Sustaining \$10.00; Life Members \$100.

CO-EDITORS: NORMAN W. FROST

H. M. SCOTT

MRS. I. M. HORN

CLUB DIRECTORY

This department is conducted solely for the benefit of our organized groups throughout the country. It furnishes a means of keeping in close touch with the work in other cities, for the exchange of ideas and helpful suggestions, and for the formation of valuable friendships in a united field of endeavor.

Groups are listed for 12 issues of the magazine, at a cost of only 25 cents for the two-line insertion. Extra lines are 10 cents each additional. The heading,—name of city or town—is inserted free. This matter warrants the immediate attention of every club secretary. Group Charter—\$1.00.

BERKELEY, CALIF.

Berkeleya Esperanta Rondo.—Vinton Smith, Secy., 586 Lake Park Ave., Oakland, Calif.

OAKLAND, CALIF.

Oakland Esperanta Rondo.—L. D. Stockton, Secretary, 420 15th St.

SAN FRANCISCO, CALIF.

Esperanto Association of California, Inc.—Meets first Tuesday evenings, Room 121 Chronicle Bldg., San Francisco. M. D. Van Sloun, Secretary, 946 Central Ave.

MONTREAL, CANADA.

Montreal Esperanto Association.—Meets each Monday evening at 8 in Room 12, The Tooke Bldg. Sec., Miss E. Strachan.

TORONTO, CANADA.

The Toronto Esperanto Club.—Meets every Thursday at 8.30 P.M., at the Friend's Meeting House, cor. Maitland & Jarvis Sts. Sec., A. P. H. Rollason, Box 123, Terminal A, Toronto.

WASHINGTON, D. C.

La Kabea Esperanto Klubo.—Meets every Wednesday during July, August and September, at 8 P.M., at Room 53, 706 11th St., N. W.

Kolumbia Esperanto Asocio.—No meetings nor class during July, August and September.

CHICAGO, ILLS.

La Gradata Esperanto-Societo, Dvorak Park.—Jaroslav Sobehrad, Secretary, 5625 23rd Rd., Cicero, Ill.

La Esperanto Oficejo, 1669 Blue Island Ave.—Kunvenas 2an kaj 4an sab. ĉiumonate.

ROCKFORD, ILLS.

Scandinavian Esperanto Institute, 1217 7th Ave.

BOSTON, MASS.

Boston Esperanto Society, 507 Pierce Bldg., Copley Sq.—Meets Tuesdays, 7 P.M. M. Marootian, Secretary.

WORCESTER, MASS.

Worcester County Esperanto Society.—Business Institute, every Friday, 8 P.M.

BALTIMORE, MD.

La Baltimore, Md., Esperanta Rondeto meets 1st and 3rd Wednesday evenings in month at Md. Academy of Sciences.

PORTLAND, ME.

Portland Esperanto Society.—Mrs. E. C. Flint, Secretary, 16 Sherman St.

DETROIT, MICH.

Detroit Esperanto Office, 607 Breitmeyer Bldg.—Open daily. Library at disposal of everybody daily, 7 A.M.-9 P.M., except Tues. and Fri. Classes meet Tues. and Fri., 8.10 P.M.

La Pola Esperanto Asocio, 1507 E. Canfield Ave.—B. Lendo, Sek., 3596 29th St.

HEBRON, NEBRASKA.

La Hebrono Grupo kunvenas ĉiun ĵaŭdon, 8 P.M., 660 Olive Ave., kaj ĉiun Dimanĉon, 10 A.M., 500 Olive Ave.—Roland Jeffery, Pres., Harry Hogrefe, Vice-Pres.

NEW YORK CITY, N. Y.

The New York Esperanto Society.—Miss L. F. Stoeppler, Sec., 105 West 94th St. The Barĉo, or Esperanto Supper, is held on the fourth Sunday of each month, 6.45 P.M. at Hotel Endicott, 81st St. and Columbus Ave.

La dimanĉa kunveno, al kiu ĉiuj estas bonvenaj, okazas je la tria horo, posttagmeze, ĉiun dimanĉon, ĉe la loĝejo de S-ro Joseph Silbernig, 229 East 18th St., Manhattan.

WEEHAWKEN, N. J.

Hudson County Esperanto Society, Box 32, Weehawken, N. J. Headquarters: Room 307 Dispatch Building, Union Hill, N. J. Meetings: The second Tuesday of month. Secretary: Mr. O'Brien, 6 Hageman Place, West New York, N. J. Literatura Klaso, under direction of J. J. Sussmuth, every Tuesday except second, Room 307 Dispatch Building, Union Hill, N. J.

CLEVELAND, OHIO.

La Zamenhofa Klubo.—S. Kozminski, Sek., 3406 Meyer Ave.

OKLAHOMA CITY, OKLA.

La Oklahoma City Esperantista Societo kunvenas dimanĉe. R. E. Dooley, instruisto, 527 North Durland. Ni alte estimus korespondadon pri metodoj de propagando, klasorganizo, kaj studado. C.R.D.S. Oakford, prez., H. Barton, sek.

ERIE, PA.

La Pola Studenta Societo, Prof. E. Bobrowski, ing., St. John Kanty College eldonas ½-jaran ĵurnalon, "La Studento," jara abono \$1.00.

PHILADELPHIA, PA.

Philadelphia Esperanto Society, Henry W. Hetzel, Sec'y, West Phila. High School for Boys. Barĉo and monthly meetings on third Tuesdays at Hotel Hanover, 12th and Arch Sts. (Barĉo 6.45; business meeting 7.45 P.M.) Centra Loka Oficejo, 133 N. 13th St. (Librovendejo de Peter Reilly, Vic-Delegito de U. E. A.)

Rondeto de Litovaj Esperantistoj, 2833 Livingston St.

Esperanto Stelo de Polujo.—Sokr., S. Zysk. Kunvenas mardon vespere inter 8-10 h., 509 N. York Ave.

PITTSBURGH, PA.

Esperanto Sec., Academy of Science and Art.—J. D. Hailman, Sec., 310 S. Lang Ave. Fridays, 8 P.M.

MILWAUKEE, WISC.

Hesperus Esperantists.—S-ino B. H. Kerner, Sek., 629 Summit Ave., 3rd Tuesdays, 8 P.M.